

19-bob. Yo‘q qilish

121-modda. Yo‘q qilish bojxona rejimi

Yo‘q qilish bojxona rejimi shunday rejimki, bunda chet el tovari bojxona to‘lovlari to‘lanmagan va iqtisodiy siyosat choralari qo‘llanilmagan holda bojxona nazorati ostida yo‘q qilinadi, shu jumladan foydalanish uchun yaroqsiz holga keltiriladi.

Tovarni yo‘q qilish bojxona rejimiga joylashtirish ushbu Kodeksning [21-bobi](#) qoidalariga muvofiq bojxona organi tomonidan beriladigan ruxsatnoma asosida amalga oshiriladi.

122-modda. Tovarni yo‘q qilish bojxona rejimiga joylashtirish talablari va shartlari

Tovarlarni yo‘q qilish bojxona rejimiga joylashtirishga, agar yo‘q qilinadigan tovarlar o‘zining iste‘mol xossalarini to‘liq yo‘qotadigan bo‘lsa va ularning dastlabki holatini iqtisodiy foydali usulda tiklab bo‘lmasa, yo‘l qo‘yiladi.

Quyidagi tovarlarning yo‘q qilinishiga yo‘l qo‘yilmaydi:

madaniy boyliklarning;

yo‘q bo‘lib ketish xavfi ostida turgan hayvonlar va o‘simliklar turlarining, ularning qismlari va derivatlarining, bundan epidemiyalar va epizootiyalarning oldini olish maqsadida yo‘q qilinishi talab etiladigan hollar mustasno.

Quyidagi hollarda tovarlarni yo‘q qilishga yo‘l qo‘yilmaydi, agar:

yo‘q qilish atrof muhitga zarar yetkazishi yoxud insonlarning hayoti va sog‘lig‘iga bevosita xavf tug‘dirsa yoki xavf tug‘dirish ehtimoli bo‘lsa;

yo‘q qilish tovarlarning odatiy maqsadiga ko‘ra ularni iste‘mol qilish orqali amalga oshirilsa;

bojxona organi tovarlar amalda yo‘q qilinganligini nazorat qilish imkoniyatiga ega bo‘lmasa;

ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi davlat organining yo‘q qilishni amalga oshirish imkoniyati to‘g‘risidagi, uni amalga oshirishning usuli va joyi ko‘rsatilgan xulosasi bojxona organlarining axborot tizimida bo‘lmasa. Ushbu qismning qoidalari avariya yoki yengib bo‘lmas kuch ta’siri oqibatida qaytarib bo‘lmas tarzda yo‘qotilgan tovarlarga nisbatan tatbiq etilmaydi.

(122-modda uchinchi qismining beshinchi xatboshisi O‘zbekiston Respublikasining 2017-yil 14-sentabrdagi O‘RQ-446-sonli Qonuni tahririda — O‘R QHT, 2017-y., 37-son, 978-modda)

Tovarlarni yo‘q qilish quyidagi yo‘llar bilan amalga oshirilishi mumkin:

tovarlarning batamom yo‘q bo‘lib ketishiga olib keladigan termik, kimyoviy, mexanik tarzdagi yoki boshqa turdagi (yoqib tashlash, buzib tashlash, ko‘mib tashlash) ta’sir ko‘rsatish;

demontaj qilish, qismlarga ajratish, mexanik usulda buzish, shu jumladan teshish, yirtish, boshqa usulda shikast yetkazish, basharti bunday shikastlanishlar tovarlarni keyinchalik tiklash va ulardan dastlabki ko‘rinishida foydalanish imkoniyatini istisno etsa.

Tovarlarni yo‘q qilish tabiatni muhofaza qilish to‘g‘risidagi qonun hujjatlari talablariga rioya etilgan holda vakolatli shaxs tomonidan uning o‘z mablag‘lari hisobidan amalga oshiriladi.

Bojxona omborida saqlanayotgan tovarlarni yo‘q qilish bojxona rejimiga joylashtirish to‘g‘risida tegishli vakolatli davlat organining tovar iste‘molga va foydalanishga yaroqsizligi, shuningdek bundan buyon uni saqlash mumkin emasligi haqidagi xulosasiga ko‘ra, vakolatli shaxsga oldindan yozma xabar yuborilgan holda bojxona omborining egasi tomonidan ma‘lum qilinishi mumkin.

123-modda. Tovarni yo‘q qilish bojxona rejimiga joylashtirish uchun zarur bo‘ladigan hujjatlar

Tovarni yo‘q qilish bojxona rejimiga joylashtirish uchun deklarant bojxona organiga:

bojxona yuk deklaratsiyasini;

tovarning kuzatuv hujjatlarini;

O‘zbekiston Respublikasi Davlat bojxona qo‘mitasi tomonidan belgilangan shakl bo‘yicha tuzilgan yo‘q qilish dalolatnomasini taqdim etadi.

Ruxsat etish xususiyatiga ega tegishli hujjatlar bo‘lgan taqdirda yo‘q qilinadigan tovarlarga nisbatan bojxona organlarining axborot tizimida bunday hujjatlar mavjudligini bojxona organi mustaqil ravishda tekshiradi.

124-modda. Tovarni yo‘q qilish muddati va joyi

Tovarni yo‘q qilish muddati mazkur turdagi tovarni yo‘q qilish operatsiyasini amalga oshirish uchun zarur bo‘ladigan vaqtdan kelib chiqqan holda bojxona organi tomonidan vakolatli shaxsning arizasi asosida belgilanadi. Tovarni yo‘q qilish ma‘lum qilingan usulda hamda tovarni turgan joyidan yo‘q qilish joyiga tashishga ketadigan vaqt hisobga olingan holda amalga oshiriladi.

Tovarni yo‘q qilish joyi ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilish sohasidagi davlat organining xulosasi inobatga olingan holda vakolatli shaxs tomonidan belgilanadi.

(124-moddaning ikkinchi qismi O‘zbekiston Respublikasining 2017-yil 14-sentabrdagi O‘RQ-446-sonli Qonuni tahririda — O‘R QHT, 2017-y., 37-son, 978-modda)

125-modda. Yo‘q qilish bojxona rejimini avariya yoki yengib bo‘lmas kuch ta’siri oqibatida yo‘q qilingan yoki shikastlangan tovarlarga nisbatan qo‘llash

Yo‘q qilish bojxona rejimi avariya yoki yengib bo‘lmas kuch ta’siri oqibatida yo‘q qilingan yoki shikastlangan tovarlarga nisbatan qo‘llanilishi mumkin.

Tovarlarni yo‘q qilish bojxona rejimiga joylashtirish to‘g‘risida ma’lum qilgan shaxs bojxona organlariga tegishli vakolatli organning ushbu moddaning birinchi qismida ko‘rsatilgan holatlarning mavjudligi hamda tovarlar shu holatlar natijasida yo‘q qilinganligi yoki shikastlanganligi to‘g‘risidagi xulosasini taqdim etishi kerak.

Avariya yoki yengib bo‘lmas kuch ta’siri oqibatida yo‘q qilingan yoki shikastlangan tovarlar yo‘q qilish bojxona rejimiga joylashtirilayotganda ushbu Kodeks 122-moddasi birinchi qismining va 127-moddasining qoidalari qo‘llaniladi.

126-modda. Yo‘q qilish bojxona rejimiga joylashtiriladigan tovarning bojxona rasmiylashtiruvi va bojxona nazorati

Yo‘q qilish bojxona rejimiga joylashtiriladigan tovarning bojxona rasmiylashtiruvi tovar qaysi bojxona organining faoliyat

ko'rsatish zonasida turgan bo'lsa, o'sha bojxona organi tomonidan amalga oshiriladi.

Tovar yo'q qilinguniga qadar vakolatli shaxs tomonidan bojxona organiga tovarni yo'q qilish bojxona rejimiga joylashtirish uchun bojxona yuk deklaratsiyasini, shuningdek tovarning kuzatuv hujjatlarini taqdim etadi.

Tovar bojxona omborida saqlangan taqdirda, yo'q qilinishi ma'lum qilingan tovarni bojxona omboridan olib chiqish uchun bojxona organi tomonidan ro'yxatga olingan bojxona yuk deklaratsiyasi asos bo'ladi.

Tovarni yo'q qilish joyigacha yetkazib berish va uni yo'q qilish bojxona nazorati ostida amalga oshiriladi.

Tovarni yo'q qilish fakti bo'yicha bojxona organing mansabdor shaxsi, vakolatli shaxs va tovarlarni amalda yo'q qilish chog'ida hozir bo'lgan boshqa shaxslar tomonidan imzolanadigan yo'q qilish dalolatnomasi tuziladi.

Tovarni yo'q qilish dalolatnomasi tovar amalda yo'q qilinganidan keyin bir ish kuni ichida bojxona organiga taqdim etiladi.

Bojxona yuk deklaratsiyasini taqdim etish va ro'yxatdan o'tkazish yo'q qilishdan avval, uni rasmiylashtirish esa, tovar yo'q qilinganidan keyin amalga oshiriladi.

127-modda. Tovarni yo'q qilish natijasida hosil bo'lgan chiqindilarni deklaratsiyalash

Tovarni yo'q qilish natijasida hosil bo'lgan chiqindilar ular shu holatda bojxona hududiga olib kirilganida bo'lgani kabi boshqa bojxona rejimiga joylashtirilishi lozim, bundan ushbu moddaning [ikkinchi qismida](#) nazarda tutilgan hollar mustasno.

Yo‘q qilish natijasida hosil bo‘lgan va keyinchalik foydalanish uchun yaroqsiz holatga kelgunga qadar qayta ishlangan chiqindilar deklaratsiyalanmaydi.